

—klad

Etgar Keret

preložila
Silvia Singer

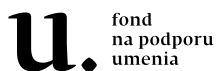
.....

Autokorekt

Artforum

Autokorekt

Vydanie knihy z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia

Etgar Keret

אוטוקורקט

Autocorrect

Copyright © 2024, Etgar Keret

All rights reserved

Translation © Silvia Singer, 2025

Cover illustration © Igor Ďurišin, 2025

Design & Layout © Mária Rojko, 2025

Slovak edition © Artforum, 2025

Etgar Keret

.....

Autokorekt

pre Chamutal

Svet bez selfie tyčí

S odstupom času si myslím, že som na Ne-Debbie nemal kričať. Sama Debbie vždy tvrdila, že krik nič nevyrieši. Ale čo si má človek počať, keď týždeň po tom, ako sa so slzami v očiach na letisku rozlúčil s frajerkou, ktorá si odcestovala spraviť doktorát do Austrálie, na ňu náhodou z ničoho nič narazí v Starbuckse v East Village?

Keď som ju uvidel v kaviarni, práve otravovala čašníčku otázkami o rôznych náhradách mlieka, aké majú v ponuke, a keď som sa jej spýtal, ako to, že sa vrátila do New Yorku a ani mi to neoznámila, venovala mi neprítomný pohľad a netrzeplivo vyhlásila:

„Pane, ja vás nepoznám. Určite ste si ma s niekým pomýlili.“

Vzápätí som vybuchol. Povedzme, že po vyše dvoch spoločných rokoch som očakával trochu úctivejšiu reakciu. Namiesto hádky som sa jednoducho postavil doprostred Starbucksu a začal vykrikovať všetky jej intímne poznávacie znaky – vrátane jazvy na chrbte po páde na našom výlete v Yosemitejskom parku a mastného chlpatého materského znamienka v ľavom podpazuší. Ne-Debbie neodvetila, iba na mňa ohromene hľadela, zatiaľ čo ma dvaja zamestnanci pobočky vyviedli pred vchod.

Sadol som si vonku na lavičku a rozplakal sa. Pred piatimi týždňami, keď mi Debbie oznámila, že sa sťahuje do Austrálie, som bol zničený, ale uvedomil som si, že tento rozchod je silnejší než my: jej ponúkli doktorandské štipendium na univerzite v Sydney a ja som práve prijal miesto vedúceho tímu v jednom z najlepších startupov v New Yorku. A skutočne,

rozchod bolel, ale nebol taký krutý a ponižujúci ako toto od cudzené stretnutie v Starbuckse.

Ako som plakal, zrazu som ucítil na pleci jemný dotyk, a keď som zdvihol zrak, uvidel som vedľa seba Ne-Debbie.

„Pochop,“ povedala mi pošecky, „možno vyzerám ako ona, s tým znamienkom a tak, ale nie som ona, naozaj!“

Sadli sme si s Ne-Debbie do nejakej inej, nóbl kaviarne na Tretej avenue. Objednala si slabé latte s množstvom peny, presne ako Debbie, uprela na mňa skúmový pohľad, ktorý som už tiež dobre poznal, a začala mi rozprávať ten najšialenejší príbeh, aký som kedy počul. Aj Ne-Debbie, vyšlo najavo, sa volala Debora, lenže do New Yorku toho rána neprišla z Austrálie, ale z paralelného vesmíru. Nesrandujem, toto mi rozprávala pomedzi dúšky svojho slabého latte. A nie, neprišla sem kvôli útoku mimozemšťanov či nevydarenému vedeckému experimentu americkej armády, ale v rámci zábavnej televíznej show s názvom „Uhádni rozdiel“, ktorý práve valcuje rebríčky sledovanosti v paralelnom vesmíre, odkiaľ prichádza.

V rámci televíznej show vyšlú päť účastníkov do jedného z paralelných vesmírov, ktorý obsahuje všetky prvky ich sveta – okrem jedného. A oň práve ide, súťažiaci musia nájsť túto jednu vec, ktorá existuje v ich pôvodnom svete, ale chýba v novom. Prvý zo súťažiacich, ktorý chýbajúcu vec odhalí a nahlas vysloví správnu odpoveď, sa v tom okamihu vráti priamo do televízneho štúdia vo svojom vesmíre a sprevádzaný potleskom publika vyhrá jeden milión dolárov. Kým víťaz oslavuje svoj milión, ostatní súťažiaci musia prežiť zvyšok života v paralelnom svete, do ktorého boli poslaní. Čo znie ako poriadne vysoká cena za prehru a navyše to vnáša do show veľké napätie, ale Ne-Debbie to vôbec neprekážalo, lebo frajera nemala a s rodičmi sa už roky nebavila.

Celý ten čudný príbeh, čo mi Ne-Debbie rozprávala, znel príliš absurdne aj na lož, lenže spôsob, akým ho podala, bol

natoľko presvedčivý, až som jej musel uveriť. Vraj v predošlej sezóne vyhral imigrant z Ghany, ktorému sa podarilo odhaliť, že to, čo chýbalo v paralelnom svete, kam boli súťažiaci poslaní, boli selfie tyče. „Posraté selfie tyče, chápeš?” povedala Ne-Debbie, „neviem, ako na to prišiel.” Začal som ju trochu viac spovedať. Ukázalo sa, že aj ona, rovnako ako Debbie, študovala klinickú psychológiu, no nechcela sa venovať terapii ani doktorátu, a preto uviazla na administratívnej pozícii na akejsi bohatej college na severe štátu New York. Porozprával som jej o rozchode s Debbie. O tom, ako som ju pred týždňom odprevadil na letisko a neopustil som terminál, kým som nevidel jej lietadlo odlietať do Austrálie, a ona prikývla a podočkla, že to dáva zmysel. Súťažiacich nikdy neposielajú na tú istú pologuľu, kde žijú ich dvojníci. A keby Debbie neodletela do Sydney, tak by Ne-Debbie namiesto New Yorku zrejme skončila v Antarktíde alebo Aucklande.

„Som rada, že odišla,” povedala a usmiala sa na mňa tým úsmevom, vďaka ktorému som sa pred dva a pol rokmi zaľúbil do Debbie, „nič proti Aucklandu, ale New York je New York.”

Keď sme dopili kávu, Ne-Debbie trvala na tom, že zaplatí, a tesne predtým, než sme sa rozlúčili a ona sa už chystala odísť, som jej navrhol, že jej pomôžem vyhrať tú súťaž. Aby zistila, čo v tomto svete chýba v porovnaní s jej svetom, musela by sa čo najrýchlejšie dostať k čo najväčšiemu množstvu informácií, a s tým by som jej ja, počítačový expert so špecializáciou na databázy a big data, mohol dokonale pomôcť. Videl som, že Ne-Debbie váha, a tak som hneď dodal, že ak je pomoc odo mňa alebo používanie počítačov v rozpore s pravidlami hry, tak... Ale Ne-Debbie sa usmiala a prerušila ma.

„Nejde o to,” odvetila, „jednoducho ťa do toho celého nechcem zaťahovať, je to zamotané. Predsa len, nie som hocijaké dievča, ktoré si nikdy predtým nestretol.”

Vysvetlil som jej, že to vôbec nie je zložitý. Síce som bol s Debbie dva a pol roka, ale ona je Ne-Debbie a stretli sme sa až dnes. Ak jej to vyhovuje, rád jej pomôžem hľadať chýbajúcu vec. A ktovie, možno sa popri všetkom aj stať televíznou hviezdou v paralelnom vesmíre (Ne-Debbie mi vysvetlila, že súťažiacich natáčajú 24/7 a diváci môžu sledovať každého z nich na špeciálnom kanáli).

O štvrtej ráno, po deviatich hodinách nepretržitého pátrania v oblastiach technológie, geografie a kulinárstva (v jednej sezóne bol paralelný vesmír bez javorového sirupu, verili by ste tomu?), Ne-Debbie povedala, že už nevládze udržať oči otvorené. Prezliekol som jej posteľnú bielizeň vo svojej malej garsónke a ona o sekundu zaspala. Sedel som a díval sa na ňu, ako spí. Bolo to zvláštne, ale mal som pocit, že za tých deväť hodín som ju spoznal bližšie než svoju Debbie za vyše dvoch rokov, čo sme spolu žili. Možnosti, ktoré spomenula počas hľadania chýbajúceho elementu, odhalili jej sny, túžby aj obavy. A niežeby nebola Debbie podobná, ale mala v sebe aj čosi iné: otvorené, odvážne, fascinujúce a nespútané. Naozaj neviem, ako to nazvať, keď sa vám to stane s niekým, kto je zároveň vašou bývalou priateľkou a zároveň ste ho nikdy predtým nestretli, ale zaľúbil som sa. A zatiaľ čo Ne-Debbie spala u mňa v byte, tak blízko, že som cítil vôňu šampónu z jej vlasov, predstavoval som si ostatných štyroch súťažiacich, ktorí pokračujú v hľadaní lietajúcich mačiek, elektrických čističov na uši, dezodorantov na obočie alebo čohokoľvek iného, čo existuje v ich svete a tu chýba. A vedel som, že stačí, aby jeden z nich v hľadaní uspel, a Ne-Debbie by tu mohla zostať so mnou, navždy. Cítil som, ako sa mi začínajú zatvárať oči.

Ne-Debbie ma zobudila o jednej popoludní. Bola trochu rozrušená a vravela, že v predchádzajúcich sezónach trvalo

súťažiacim nájsť riešenie zhruba jedenásť hodín a ona hľadá už viac než deň.

„Hotovo,“ podotkla, „isto už na to prišiel niekto iný.“

Snažil som sa ju povzbudiť. Veď človek nikdy nevie, možno sa aj oni ešte zmätene potulujú po Manhattane alebo kdekoľvek inde sa ocitli, stále má šancu vyhrať.

„Možno,“ odvetila Ne-Debbie a zrazu sa usmiala, „no pravdou je, že odkedy som sa prihlásila do súťaže, snívala som o tom, ako prehrám a začnem nový život v paralelnom svete, lepší a menej bolestivý život, než som mala tam.“

mlčal som a ona ma obdarila mäkkým pohľadom, iným, než som kedykoľvek videl u Debbie.

„Vieš čo?“ spýtala sa a dlaňou sa mi dotkla tváre. „Vôbec nezáleží, čo na tomto svete chýba. Hlavne, že si tu ty.“

V posteli som sa jej spýtal, či berie antikoncepciu, a ona odvetila, že veľmi dúfa, že zo všetkých možných paralelných svetov sa neocitla práve vo svete bez kondómov. Bol to síce vtip, ale keď to vyslovila, všimol som si jej zaváhanie, ten okamih tesne predtým, než dokončila vetu, strach, že by to predsa len mohla byť pravda. Stačí, aby to vyslovila, a vrátili by ju do jej sveta a nadobro nás rozdelili. Po sexe som navrhol, aby sme sa pustili do databáz v oblasti astronómie, geopolitiky a histórie, ale ona povedala, že by sa radšej znovu pomilovala.

Potom sme sa vybrali na prechádzku do Central Parku a dali sme si párky v rožku. Ne-Debbie mi povedala, že vo svojom svete je vegetariánkou z presvedčenia, ale má pocit, že tu, keďže to vôbec nie je jej svet, je v poriadku, ak si dá párok.

„Nechcem vyhrať,“ zverila sa mi, keď sme stáli pri jazere v parku, „nechcem sa vrátiť. Chcem byť tu, s tebou.“

Zvyšok dňa sme strávili v meste a navzájom sme si ukazovali svoje obľúbené miesta na Manhattane.

Tak sme došli až k Trinity Church. Už sa zvečerievalo a Trinity bol nádherne osvetlený, skôr pripomínal kostol z filmu

Walta Disneyho než skutočné miesto. Porozprával som jej, že som popri tomto kostole náhodou prechádzal pred desiatimi rokmi, keď som práve prišiel do mesta, a že v ten istý deň som si slúbil, že ak sa raz ožením, tak tu. Ne-Debbie sa zasmiala a povedala, že je fajn, ak mám jasno v tom, kde sa budem ženiť, a že teraz už len stačí nájsť niekoho, kto si ma tam vezme. Kostol bol dosť prázdny a len čo sme doň vstúpili, Ne-Debbie sa nepokojne obzerala, akoby čosi hľadala. Spýtal som sa jej, či je všetko v poriadku, a ona odvetila, že áno, len nechápe, kde je. Keď som sa jej spýtal kto, pozrela na mňa, akoby som bol nejaký trulo, a povedala:

„Boh.“ Na chvíľku sa odmlčala a dodala: „Toto je kostol, však?“ Prikývol som a ona povedala: „Tak nie je možné, aby tu nebol.“

Pokúsil som sa ju upokojiť. Povedal som jej, že ja osobne v boha neverím, ale aj tí, ktorí v neho veria, hovoria, že ho nemožno vidieť. Ne-Debbie pomaly pokrútila hlavou a povedala:

„Počkaj, takže v tvojom svete máte kostoly, mešity a synagógy a všetko tak, ako v mojom, iba v ňom naozaj nie je boh? Chápeš to? To je proste svet bez bo...“

Vetu nedokončila. Aspoň nie v mojom svete.

Odvtedy uplynulo šesť rokov a ja sa stále pokúšam predstavovať si, čo sa s Ne-Debbie od tej chvíle stalo. Ako dorazila do nablýskaného štúdia a diváci ju privítali potleskom a uhladená moderátorská dvojica jej po komplimentoch oznámila, že vyhrala milión dolárov. Keď si to predstavujem, niekedy je šťastná a slzy radosti sa jej kotúľajú po tvári, ale väčšinou je smutná, obzerá sa po štúdiu, hľadá ma a nenachádza. Moje srdce by ju možno chcelo vidieť šťastnú, ale ego – ego tvrdošíjne verí, že ten deň, ktorý sme strávili spolu, bol pre ňu rovnako významný ako pre mňa.

Ani nie o rok odvtedy, čo mi zmizla z náručia, som sa v kostole Trinity oženil s Debbie. Život v Sydney jej nevyhovoval

a po dvoch mesiacoch od jej návratu do mesta sme sa spontánne rozhodli, že sa vezmeme. Sex s ňou, mimochodom, nikdy nedosiahol také vrcholy, aké som zažil s Ne-Debbie, ale bol príjemný a dôverne známy. Narodili sa nám dve roztomilé a krásne deti, Zack a Debora junior, ktoré sa naučia žiť tak ako ja, vo svete bez boha.